www.xtrapapers.com

Rewarding Learning

Uimhir Lárionaid

Uimhir Iarrthóra

General Certificate of Secondary Education
January 2018

Foghlaim don tSaol agus don Obair: Modúlach

Aonad 4
Forbairt Phearsanta

GLW51

[GLW51]

DÉ hAOINE 5 EANÁIR, IARNÓIN

AM

45 nóiméad.

TREOIR D'IARRTHÓIRÍ

Scríobh d'Uimhir Lárionaid agus d'Uimhir Iarrthóra sna spásanna chuige sin ag barr an leathanaigh seo.
Ní mór duit na freagraí a scríobh sna spásanna chuige sin.
Ná scríobh taobh amuigh den achar bhoscáilte ar gach leathanach nó ar leathanaigh bhána.
Comhlánaigh le dúch dubh amháin. **Ná scríobh le peann glóthaí.**
Tá an t-iatán (ina bhfuil **Foinse A**) le húsáid le Ceisteanna **4** agus **5** i **Roinn B**.
Freagair **gach** ceist sa pháipéar seo.

EOLAS D'IARRTHÓIRÍ

Is é 40 an marc iomlán don pháipéar seo.
Measúnófar caighdeán na cumarsáide scríofa i gCeisteanna **4** agus **5**.
Léiríonn figiúirí idir lúibíní atá priontáilte ar thaobh na láimhe deise de leathanaigh na marcanna atá ag dul do gach ceist nó do gach cuid de cheist.

www.xtrapapers.com

Roinn A

Freagair **gach** ceist sa roinn seo.

Inniúlacht mar thomhaltóirí géarchúiseacha a fhorbairt is ábhar don cheist seo.

1 **(a)** Scríobh buntáiste **amháin** a bhaineann le hearraí athláimhe a cheannach.

____ [1]

(b) Sainaithin agus mínigh buntáiste **amháin** a bhaineann le rótharraingt bhainc a bheith agat.

____

____

____

____ [2]

(c) Sainaithin agus mínigh dóigh **amháin** ar féidir go mbeidh duine óg i bhfiacha sa deireadh mar gheall ar andúil sa chearrbhachas.

____

____

____

____ [2]

www.xtrapapers.com

Féinchoincheap is ábhar don cheist seo.

2 **(a)** Scríobh straitéis **amháin** le baol na bulaíochta a theorannú.

____ [1]

(b) Sainaithin **agus** mínigh baol **amháin** a bhaineann le dul ar aiste bia.

____

____

____

____ [2]

(c) Sainaithin **agus** mínigh dóigh **amháin** ar féidir go mbíonn éifeacht ag cine duine ar a fhéinchoincheap.

____

____

____

____ [2]

[Tiontaigh an leathanach

www.xtrapapers.com

Sláinte agus folláine a uasmhéadú agus a chothabháil is ábhar don cheist seo.

3 **(a)** Scríobh **dhá** éifeacht ar chaidrimh teaghlaigh duine óg a bhaineann le triail a bhaint as drugaí.

1. ______________________________ [1]

2. ______________________________ [1]

(b) Mínigh **dhá** fháth a ndéanann daoine óga neamhaird de rabhaidh shláinte.

1. ______________________________

____

____

______________________________ [2]

2. ______________________________

____

____

______________________________ [2]

(c) Mínigh **dhá** dhóigh ar féidir go mbíonn éifeacht ag méala ar shláinte mhothúchánach duine óg.

1. ______________________________

____

____

______________________________ [2]

2. ______________________________

____

____

______________________________ [2]

www.xtrapapers.com

Roinn B

Freagair **gach** ceist sa roinn seo.

4 Léigh **Foinse A** agus bain úsáid aisti le cuidiú leat an cheist seo a fhreagairt.

(a) Mínigh **dhá** fháth le cad chuige ar féidir nach mian le duine óg caidrimh ghnéasacha a phlé lena thuismitheoirí.

1. ______________________________

____

____

______________________________ [2]

2. ______________________________

____

____

______________________________ [2]

[Tiontaigh an leathanach

www.xtrapapers.com

(b) Mínigh na tairbhí a bhaineann le staonadh ón ghnéas do dhuine óg.

[6]

www.xtrapapers.com

5 Agus tagairt á déanamh agat **d'Fhoinse A** agus don eolas agat féin, luacháil an ról a bhíonn ag caidrimh tuismitheoirí lena gcuid páistí sna déaga.

[10]

www.xtrapapers.com

SEO DEIREADH AN SCRÚDPHÁIPÉIR

NÁ SCRÍOBH AR AN LEATHANACH SEO

Don Scrúdaitheoir Amháin	
Uimhir Ceiste	Marcanna
1	
2	
3	
4	
5	
Marc Iomlán	

Uimhir Scrúdaitheora

Cuireadh isteach ar chead chun an t-ábhar cóipchirt uile a atáirgeadh.
I gcásanna áirithe is féidir nár éirigh le CCEA teagmháil a dhéanamh le húinéirí cóipchirt agus beidh sé sásta na hadmhálacha sin a fágadh ar lár a chur ina gceart amach anseo ach é a chur ar an eolas.

www.xtrapapers.com

Rewarding Learning

General Certificate of Secondary Education
January 2018

Foghlaim don tSaol agus don Obair: Modúlach

Aonad 4
Forbairt Phearsanta

[GLW51]
DÉ hAOINE 5 EANÁIR, IARNÓIN

Foinse A

www.xtrapapers.com

Iatán: Forbairt Phearsanta

Le húsáid le Ceisteanna 4 agus 5.

Foinse A

Caidrimh

Is féidir nach bhfuil duine óg ag iarraidh go mbeidh a fhios ag a thuismitheoirí go bhfuil sé gníomhach go gnéasach agus nach mian leis caidrimh ghnéasacha a phlé lena thuismitheoirí.

Tá cuid mhór tairbhí ag baint le staonadh ón ghnéas a dtig le duine óg machnamh a dhéanamh orthu. Is rogha do dhuine óg é gan gnéas a bheith aige.

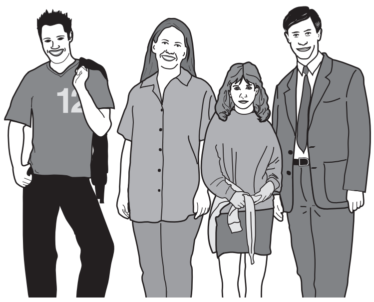

Agus daoine óga ag fás aníos agus breis neamhspleáchais de dhíth orthu, is féidir go mbeidh ar thuismitheoirí an dóigh a fhoghlaim le muinín a bheith acu as a gcuid páistí sna déaga. Is féidir gur minice thuas ná thíos é an caidreamh idir tuismitheoirí agus páistí sna déaga.

Foinse: Príomhscrúdaitheoir